

ADHD hos børn og unge giver et kort og overskueligt overblik over den eksisterende (mainstream)viden om børn og unge med ADHD.

Bogen opridser, hvordan man definerer ADHD, herunder de diagnostiske kriterier i hhv. ICD-10 og DSM-V, ligesom den bl.a. beskriver epidemiologien og komorbide lidelser ved ADHD, som forekommer hos 80 % af alle børn og unge med ADHD.

Dernæst får man en "pixi-introduktion" til forskellige forståelsesmodeller og teori om ADHD. Her får man bl.a. indsigt i de genetiske forhold ved ADHD, hvor undersøgelser tyder på, at omkring 76% af årsagen til ADHD skyldes genetik. Det beskrives ligeledes, hvordan man har fundet, at der er forskel på børn og unge med ADHD's hjernestrukturer sammenlignet med børn uden denne lidelse, hvor visse områder er mindre hos børn og unge med ADHD.

Kognitive forskelle mellem børn og unge med ADHD og uden beskrives også, hvor der henvises til studier, der peger på, at børn med ADHD har betydelige vanskeligheder med vågenhed, opmærksomhed, eksekutive funktioner, kognitiv kontrol og motivation. Der beskrives også, hvordan miljømæssige faktorer, bl.a. graviditetspåvirkninger og fødselskomplikationer, kan øge risikoen for ADHD. Psykosociale faktorer som socioøkonomiske status, stress og traumer er også associeret med øget forekomst af ADHD hos børn og unge.

I næste del af bogen beskrives udredningen af ADHD, hvor der gives en række anbefalinger til, hvad denne bør indeholde, og hvilke særlige udfordringer, der kan være, bl.a. i forhold til at udrede små børn, hvor det kan være vanskeligt at adskille den almindelige adfærd hos før-skolebørn fra ADHD-adfærd.

Dernæst beskrives behandlingsindsatser i forhold til ADHD. Her fylder gennemgangen af den farmakologiske behandling en del, men der beskrives også forskellige psykosociale/adfærdsmæssige indsatser, som fx forældretræning, social færdighedstræning og klasseledelse.

Det konkluderes, at en multimodal indsats, dvs. en indsats, som både indeholder medicinsk behandling og forskellige adfærdsmæssige indsatser, har vist sig at have størst effekt på børn og unge med ADHD. I lettere tilfælde beskrives det dog, at medicin kan være tilstrækkeligt, hvorimod sværere tilfælde, hvor barnets funktionsniveau er mere udfordret, kræver multimodal indsats. Opfølgningsstudier har dog vist, at den gode effekt af forskellige indsatser ikke nødvendigvis holder efter flere år (6-8 år). Det bliver konkluderet, at behandling af ADHD sandsynligvis bør fortsættes i længere tid.

Afslutningsvist i bogen er der beskrevet 3 cases med børn i tre forskellige aldersgrupper, hvor der er bekymring for ADHD. Casene illustrere på en letforståelig måde, hvordan fremtrædelsesformen af ADHD kan være forskellige for forskellige aldersgrupper, og hvordan der er forskellige diagnostiske og behandlingsmæssige overvejelser for disse.

Bogen afsluttes med forslag til videre læsning og et appendiks med en liste over ADHD-organisationer og hjemmesider med materiale om ADHD.

Bogens styrke er, at den formår at formidle en stor mængden viden på ganske få sider og i et overvejende letlæseligt sprog. Som nyuddannet psykolog, hvor viden fra studietiden stadig er ganske present, og hvor jeg ofte støder på børn og unge med ADHD i mit daglige arbejde, var det dog min oplevelse, at bogen desværre ikke gav mig meget ny viden. De få ting, jeg ikke var bekendt med i bogen, ville man nemt kunne have googlet sig til. Hvis man omvendt ikke beskæftiger sig med børn og unge med ADHD til dagligt, studiebøgerne er støvet godt til, og man ønsker en letlæselig introduktion til dette område, så vil bogen kunne anbefales. Jeg kunne ligeledes forestille mig, at bogen ville være god at anbefale til lærere og pædagoger, der arbejder med børn med ADHD i deres pædagogisk praksis. Her forestiller jeg mig, at bogen, eller i hvert fald introduktionsdelen, delen med modeller og teorier om ADHD og delen om behandling som også giver konkrete anvisninger til opmærksomhedspunkter i den pædagogisk praksis, kan bruges som en god introduktion.

Set i forhold til den debat, der i Danmark har været i forhold til ADHD, både i medierne, men også i psykologien, er bogen et udtryk for et "mainstream" syn på ADHD, forstået på den måde, at der ikke præsenteres kritiske vinkler på diagnosen. Man finder derfor ingen diskussion af fx de social-psykologiske eller sociologiske perspektiver på ADHD, som udfordringer i forhold til den stigende patologisering af børnelivet, hvilket kan ses som en svaghed ved bogen, idet behandlingen af ADHD således bliver ganske entydig.

Bogens appendiks med lister over organisationer og hjemmesider er en god idé, og en del af bogen, jeg nemt havde kunnet bruge i mit daglige arbejde, hvor jeg ville kunne anbefale disse til forældre. Derfor er det ærgerligt, at dette appendiks ikke er tilpasset Danmark, men kun består af amerikanske organisationer og hjemmesider.

Af Klara Halberg, psykolog

